

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/328/2021
Identifikačné číslo spisu:	1516201896
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1516201896.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Viery Petrikovej a JUDr. Márie Trubanovej, PhD., v spore žalobcu: Poľnohospodárska Pôda s. r. o., so sídlom Sibírska 55, Bratislava, IČO: 44 138 369, zastúpeného advokátskou kanceláriou LawService, s. r. o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, proti žalovanému: P. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom V., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 16C/141/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. mája 2021 sp. zn. 8Co/217/2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a .

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

I.

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 17. júna 2019 č. k. 16C/141/2016-146, žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaný má právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil § 137 písm. c/ a § 228 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), § 132 ods. 1, § 133 ods. 2, § 575 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „OZ“), § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 175/1999 Z. z.“). Žalobca sa žalobou domáhal, aby súd určil, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území J., obec J., okres K., zapísanej Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor na LV č. XXXX, parcela registra „C“ evidovanej na mape určeného operátu, parc. č. 3082/1 druh pozemku: orná pôda o výmere 10 155 m². Podaním z 15.02.2016 žalobca zmenil a doplnil návrh na určenie vlastníckeho práva, pričom požadoval určiť vlastnícke práva k vyššie označenej parcele a tiež k parcele č. 2951, druh pozemku: orná pôda o výmere 5471 m². Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nemal na požadovanom určení naliehavý právny záujem, a to najmä s poukazom na právny názor Krajského súdu v Nitre vyslovený vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn.

6Co/63/2018 z 27.06.2018), pričom žalobcom zvolená žaloba nebola účinným procesným nástrojom práva žalobcu, pretože aj keby bol žalobca v konaní úspešný, neprinieslo by to žiadnu zmenu v právnom stave ohľadne predmetnej nehnuteľnosti, či sporných strán. V katastri evidovaný vlastník nehnuteľnosti bol subjektom odlišným od strán sporu, preto daný stav nebolo možné zmeniť podanou žalobou na určenie vlastníctva bez toho, aby nebol stranou sporu takéhoto konania subjekt, ktorý je ako vlastník nehnuteľnosti zapísaný v katastri nehnuteľností. Súd prvej inštancie s poukazom na § 228 ods. 1 CSP konštatoval, že výrok rozhodnutia o určenie vlastníctva je záväzný len pre účastníkov konania, môže byť predpokladom pre vykonanie zmeny v zápise vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, len ak účastníkmi konania boli všetky osoby zapísané v čase rozhodovania v katastri ako vlastníci. V danom prípade sa jednalo o špecifickú situáciu, keďže išlo o pozemky ku ktorým si štát prostredníctvom spoločnosti MH Invest, s. r. o., uplatnil predkupné právo na účely realizácie významnej investície podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. Žalobca nemohol mať podľa súdu prvej inštancie naliehavý právny záujem na požadovanom určení tiež preto, že vzhľadom na vznik predkupného práva štátu po uzatvorení zmluvy ale pred vznikom vlastníckeho práva vkladom do katastra nehnuteľností a následne uplatneného, nebol žalobca zapísaný ako vlastník predmetnej nehnuteľnosti, t. j. nenadobudol ani nemohol nadobudnúť vlastnícke právo. K uvedenému súd prvej inštancie dodal, že žalobe by nebolo možné vyhovieť ani z vecnej stránky, pretože určení vlastníckeho práva bránila dodatočná nemožnosť plnenia, nakoľko dňom 08.07.2015 vzniklo priamo zo zákona podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. predkupné právo štátu. Kúpna zmluva medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená dňa 16.06.2015, z čoho bolo možné vyvodíť, že v čase uzavretia predmetnej zmluvy neexistovala skutočnosť, ktorá by bránila realizácii predmetu zmluvy, táto nastala dodatočne, až po uzatvorení zmluvy, ale pred rozhodnutím správneho orgánu o vklade, na ktorú bol správny orgán povinný prihliadnuť. Určení vlastníckeho práva tak ako sa ho žalobca, aj po zmene žaloby domáhal, teda bránila dodatočná nemožnosť plnenia. Súd prvej inštancie poukázal aj na skutočnosť, že predmetné predkupné právo štátu je osobitným druhom a nevzťahuje sa naň úprava Občianskeho zákonníka, konkrétne ustanovenia § 603, čo možno odvodiť aj od účelu právnej normy (§ 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z.), pretože prioritným záujmom štátu je nadobudnutie pozemkov za účelom realizovania významnej investície. V danej veci preto na predkupné právo nebolo možné analógiu podľa § 853 OZ použiť ustanovenia § 603 OZ. Na základe uvedeného sa plnenie dohodnuté v kúpnej zmluve zo 16.06.2015 stalo po vzniku záväzku nemožným, povinnosť žalovaného plniť tak zanikla podľa § 575 ods. 1 OZ a tým zanikol aj tento záväzok. Žalobca preto nemohol byť vlastníkom predmetného pozemku a nemal tak ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení vlastníckeho práva.

II.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. mája 2021 č. k. 8Co/217/2019-217 napadnutý rozsudok potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že zmluvná voľnosť žalovaného ako vlastníka predmetnej spornej nehnuteľnosti, ku ktorej sa viazalo zákonné predkupné právo štátu, bola obmedzená priamo zo zákona a žalovaný ako vlastník predmetnej nehnuteľnosti bol povinný v prípade jej zamýšľaného predaja túto prednostne ponúknuť na kúpu štátu. Odvolací súd poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobných veciach sp. zn. 6Sžrk/3/2018, 3Sžrk/2/2018, 3Sžrk/5/2017 a čl. 2 ods. 2 CSP, ktoré v danej veci predstavovali právny rámec, ktorého bol odvolací súd povinný sa pri svojej rozhodovacej činnosti pridržovať.

3. Odvolací súd dospel k záveru, že naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení nemôže byť daný, pretože by nedošlo k zmene vlastníka predmetnej spornej nehnuteľnosti, ktorý je aktuálne zapísaný na liste vlastníctva s poukazom na § 133 ods. 2 OZ, ktoré zákonné ustanovenie upravuje osobitný režim nadobúdania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, keď v prípade nehnuteľnosti vecnoprávne účinky zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nastávajú až zápisom do katastra nehnuteľností. Žalobca sa nemohol domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva, pretože úspech žaloby na určení vlastníckeho práva predpokladá, že žalobca preukáže existenciu skutočností, s ktorými právo vznik vlastníckeho práva k predmetnej spornej nehnuteľnosti spája. Za daných okolností žaloba žalobcu o určenie vlastníckeho práva k predmetne spornej nehnuteľnosti nemohla plniť svoju preventívnu funkciu, čomu korešponduje požiadavka existencie naliehavého právneho záujmu. Naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení nie je daný, pretože petit žaloby, jej skutkové tvrdenia a

právne posúdenie, sa neviaže na odstránenie konkrétnej spornosti žalobcom uplatňovaného práva. S poukazom na vyššie uvedené dôvody žalobca v konaní nepreukázal, že bol vlastníkom predmetnej spornej nehnuteľnosti, preto aj odvolací súd dospel k záveru, že naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení vlastníckeho práva k predmetnej spornej nehnuteľnosti nebol daný, keďže určovacou žalobou môže byť určená len existencia práva, právneho vzťahu existujúceho ku dňu vyhlásenia rozhodnutia. Z vyššie uvedených podstatných dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu vo veci, keď nedostatok naliehavého právneho záujmu predstavoval samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý žaloba žalobcu nemohla obstať, a ktorý sám osebe a bez ďalšieho viedol k zamietnutiu žaloby, teda nebol potom daný dôvod sa ďalej zaoberať vecnou stránkou podanej určovacej žaloby. Odvolací súd zároveň potvrdil rozsudok aj vo výroku o nároku na náhradu trov konania, keď súd prvej inštancie správne vychádzal z plného úspechu žalovaného v spore, pričom správne v danej veci nevzhliadol dôvody na uplatnenie aplikácie § 257 CSP.

III.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP, § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

5. Žalobca k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP uviedol, že záver súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu je arbitrárny. Podľa dovolateľa spočíva nesprávny procesný postup odvolacieho súdu jednak v nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia ako aj v tom, že v dôsledku nesprávneho právneho záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu bolo porušené žalobcovo právo na spravodlivý proces. Dovolateľ poukázal na rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, 4 Cdo 34/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 8 Cdo 152/2018, 4 Cdo 120/2019, 7 Cdo 90/2013 a uviedol, že postup odvolacieho súdu, keď sa v rozhodnutí vôbec nezaobrá skutkovými okolnosťami prípadu a argumentmi žalobcu takým spôsobom, že ich nevyvráti ani nevysvetlí, prečo podľa jeho názoru nie sú prijateľné, je len rozhodnutím formálnym.

6. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP označil dovolateľ ako dosiaľ dovolacím súdom neriešenú právnu otázku, týkajúcu sa dodatočnej nemožnosti plnenia v dôsledku vzniku predkupného práva štátu. Súd podľa dovolateľa nesprávne posúdil následky spojené s prípadným porušením predkupného práva a poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 239/2012, 1 Obdo 11/2011, 4 Cdo 56/2009, z ktorých vyplýva, že následkom vecného predkupného práva nie je neplatnosť právneho úkonu, ani dodatočná nemožnosť plnenia; osoba oprávnená z predkupného práva sa môže domáhať od nadobúdateľa, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo jej zostane predkupné právo zachované (§ 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Dodatočná nemožnosť plnenia je podľa žalobcu pri predkupnom práve vylúčená, vzhľadom na úpravu predkupného práva v Občianskom zákonníku a vzhľadom na § 3 ods. 7 zákona č. 175/1999 Z. z.

7. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP (správne podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP) dovolateľ poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 184/2005, 1 Sžr 15/2012, a uviedol, že odvolací súd sa odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, keď stotožnil vecnoprávne a obligáčnoprávne účinky kúpnej zmluvy. To, že nedošlo k povoleniu vkladu znamená, že nenastali vecnoprávne účinky (vlastnícke právo nebolo zapísané do katastra). Uvedené skutočnosti však nebránia súdu skúmať, či nastali záväzkovoprávne účinky zmluvy. Súd nesprávne posúdil následky spojené s prípadným porušením predkupného práva.

8. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu a súčasne žiadal, aby dovolací súd v zmysle § 444 ods. 2 CSP navrhol odloženie právoplatnosti dovolaním napadnutého rozsudku.

9. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

IV.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je dôvodné.

11. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421

CSP.

12. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

14. Žalobca, vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu jednak z dôvodu nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia, arbitrárnosti a formálnosti jeho rozhodnutia, ako aj v dôsledku nesprávneho právneho záveru o nedostatku jeho naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26., 5 Cdo 57/2019, bod 9., 10.), alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

18. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

19. Najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry EŠLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

20. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

21. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

22. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali, a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vyporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie považoval za vecne správny, nakoľko súd riadne zistil skutkový stav, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe došiel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP). Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval ustanovenia, ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil právny záver o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane žalobcu, čo ho v konečnom dôsledku viedlo k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby. Okolnosti, ktoré ho viedli k predmetnému právnemu záveru zdôvodnil súd prvej inštancie konkrétne v ods. 25. a 26. odôvodnenia svojho rozhodnutia, pričom nad tento rámec poskytol aj svoj právny názor k otázke predkupného práva a s ním

spojenou dodatočnou nemožnosťou plnenia. S uvedenými závermi sa stotožnil aj odvolací súd, ktorý sa v odôvodnení svojho rozhodnutia (najmä v ods. 27. až 29.) podľa názoru dovolacieho súdu dostatočne a preskúmateľne vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou žalobcu uvedenou v odvolaní. Odvolací súd v závere napadnutého rozsudku jednoznačne zdôraznil, že súd prvej inštancie správne za primárny dôvod zamietnutia žaloby považoval nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane žalobcu, a z toho dôvodu podľa odvolacieho súdu nebol už daný dôvod zaoberať sa vecnou stránkou podanej určovacej žaloby. Podľa dovolacieho súdu nemožno prijať záver o porušení práva žalobcu na spravodlivý proces.

23. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011). Dovolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalobca uvádzal v dovolaní o zmätočnosti a arbitrárnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, trpiaceho nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, pretože uvedené nezistil.

24. Dovolateľ, vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ďalej namietal, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia odvolacieho súdu o nedostatku naliehavého právneho záujmu, bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. K tejto námietke dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Ani od 01. júla 2016 nie je žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorej strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (viď aj R 24/2017). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

25. Pokiaľ dovolateľ zastával názor o prípustnosti ním podaného dovolania aj podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP, najvyšší súd uvádza, že z pohľadu posudzovania prípustnosti dovolania je jednotiacim prvkom pre všetky dovolania podávané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci to, že musí ísť o otázku právnú (questio iuris) a zároveň otázku pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúcu. Z už uvedeného vyplýva, že spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu nie sú a prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci nezakladajú ako otázky skutkové (questio facti), tak ani také právne otázky, od ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo (otázky len akademického rázu).

26. Nesprávne právne posúdenie veci v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP vzhľadom žalobca v riešení otázky „vecnoprávných a záväzkovoprávných účinkov kúpnej zmluvy“, pri ktorej sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (viď sp. zn. 2 Cdo 185/2005, 1Sžr/15/2012), hovoriacej o tom, že rozhodnutie správy katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nie je rozhodnutím, s ktorým by zákon spájal vznik účinnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci.

27. Nesprávne právne posúdenie veci v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP vzhliadol žalobca v riešení otázky dodatočnej nemožnosti plnenia v dôsledku vzniku predkupného práva štátu, ktorá dosiaľ nebola dovolacím súdom riešená. Dovolateľ poukázal na rozhodnutia dovolacieho súdu (viď sp. zn. 3 Cdo 239/2012, 1 Obdo 11/2011, 4 Cdo 56/2009) s tým, že dovolací súd dosiaľ riešil len dôsledky prípadného porušenia (vecného) predkupného práva, ktorým je možnosť osoby oprávnenej z predkupného práva domáhať sa od nadobúdateľa, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo jej zostane predkupné právo zachované (§ 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

28. Právnymi otázkami podstatnými pre rozhodnutie odvolacieho súdu teda podľa žalobcu boli otázka vecnoprávných a záväzkovoprávných účinkov kúpnej zmluvy a otázka dodatočnej nemožnosti plnenia v dôsledku vzniku predkupného práva, od vyriešenia ktorých však rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo.

29. V posudzovanom prípade oba sudy nižšej inštancie svoje rozhodnutie založili na vyriešení právnej otázky existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane žalobcu, ktorej vyriešenie (posúdenie) bolo jediným dôvodom, na základe ktorého dospeli oba sudy nižšej inštancie k záveru o potrebe zamietnutia žaloby, keď odvolací súd z toho dôvodu už nepovažoval za potrebné skúmať dôvodnosť žaloby. Dovolací súd preto dospel k záveru, že dovolanie žalobcu z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/, písm. b/ CSP nie je prípustné, čo by odôvodňovalo jeho odmietnutie.

30. Dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Keďže v časti, namietajúcej vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, bolo dovolanie prípustné, ale nedôvodné, a v časti z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP dovolanie nie je prípustné, dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

31. Dovolací súd dopĺňa, že nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

32. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 362 ods. 2 CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.